

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**Силабус
вибіркового освітнього компонента**

**ГОЛОСИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
(НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ)**

**підготовки
спеціальності
освітньо-професійної програми**

**магістра
В11 Філологія
Мова і література (німецька). Переклад**

Луцьк 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «Голоси сучасної української літератури (німецькою мовою)» підготовки магістра галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В11 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (німецька). Переклад».

Розробник: Семенюк Т.П., доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук, доцент.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

проф. Наталія ЛИСЕЦЬКА

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
німецької філології
протокол № 1 від 27.08.2025 р.**

Завідувач кафедри:

доц. Людмила ПАСИК

I. Опис вибіркового освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань Спеціальність, Освітня програма, Освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки В11 Філологія Мова і література (німецька). Переклад Магістр	Вибірковий
Кількість годин / кредитів 120 / 4		Рік навчання: III
		Семестр: V
		Лекції – 10
		Практичні (семінарські) – 14 год. Консультації – 8 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота – 88 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Німецька

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Семенюк Тетяна Петрівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	Semenyk@vnu.edu.ua Корпус № А, каб.413
Розклад занять	https://bit.ly/3kIC98I
Консультації	Згідно з розкладом, затвердженим на кафедрі. Усі запитання та звернення можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис вибіркового освітнього компонента (ВОК)

1. Анотація ВОК.

Вибірковий освітній компонент «ГОЛОСИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ)» викладається на другому році навчання для студентів другого (магістерського) рівня освіти галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В11 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (німецька). Переклад».

Вибірковий освітній компонент викладається німецькою мовою. Організаційними формами навчання є лекційні та практичні заняття.

У межах вибіркового освітнього компонента здобувачі освіти знайомляться із життям та творчістю найбільш популярних у німецькомовному середовищі сучасних українських письменників та письменниць (Юрія Андруховича, Сергія Жадана, Оксани Забужко, Артема Чеха, Вікторії Амеліної та ін.). Одним із важливих аспектів курсу є *феномен сучасної воєнної літератури*, яка охоплює 2014-2025 роки й відображає життя українців під час антитерористичної операції (АТО) та війни, що ведеться в Україні з 24 лютого 2022 року. Велику увагу приділено творам сучасної української прози та поезії, які перекладені німецькою мовою та розкривають тему війни в Україні.

Об'єктом вивчення є сучасна українська постмодерна література у її національному контексті, її основні представники, відомі у Німеччині, та їхні твори, перекладені німецькою мовою.

Предметом вивчення є перекладені на німецьку мову прозові та поетичні твори лінгвокраїнознавчого характеру, які містять цікаве ідейно-тематичне наповнення, демонструють соціально-суспільну ситуацію в Україні, здатні позитивно впливати на розвиток світоглядних поглядів ЗО, спонукають їх до критичного мислення та дискусій.

2. Пререквізити та постреквізити ВОК.

Пререквізити вибіркового освітнього компонента «ГОЛОСИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ)» передбачають наявність у здобувачів освіти компетентностей та навичок, які вони набули під час навчання на першому бакалаврському рівні вищої освіти та на заняттях з освітнього компонента «Німецька мова». До **постреквізитів** відносимо компетентності з освітнього компонента «Кваліфікаційна робота».

3. Мета та завдання ВОК

Метою ВОК є знайомство здобувачів освіти з постмодерною сучасною українською літературою, її особливостями, представниками та їхніми літературними доробками. ОК забезпечує також формування лінгвокраїнознавчої та лінгвокультурної компетентності, а саме розуміння соціокультурного контексту, світогляду та світобачення українців, які проживають на заході та на сході України, знайомство із особливостями української культури.

Завдання ВОК:

- 1) ознайомити ЗО з сучасними особливостями сучасної української постмодерної літератури, основними літературними осередками та їхніми представниками;
- 2) ознайомити ЗО з сучасними українськими авторами, їхніми творами;
- 3) систематизувати ідейно-тематичне наповнення літературних доробків сучасної української літератури;
- 4) проаналізувати основні прозові та поетичні твори, темою яких є війна в Україні;

- 5) навчити робити літературознавчий аналіз літературного твору;
- 6) розвивати критичне мислення;
- 7) навчити працювати автономно та в команді.

Із метою ефективного втілення поставлених завдань у процесі вивчення вибіркового освітнього компонента використовуються такі **методи навчання**: комунікативні (практика у спілкуванні через роботу в парах та малих групах), активні й інтерактивні (бесіди, дискусії на відповідну тематику, побудова асоціограм тощо), проблемно-пошукові методи (обмін думками, використання на заняттях власного досвіду, фонових знань), евристичні (рефлексії на певну тематику, написання творів, есе тощо).

В умовах зростаючого технічного прогресу й діджиталізації в викладанні освітнього компонента враховано інформаційно-комунікаційні та мережеві технології, а також обладнання:

- онлайнові сервіси, що дають змогу створювати інтерактивні вправи для роботи з інтерактивною дошкою й із кожним студентом індивідуально (*LearningApps*, *Wordwall*, *Kahoot*, *Quizlet*, *Padlet*, *Jamboard*, тощо) та сприяють автоматизації мовленнєвих і граматичних навичок;
- додатки для створення асоціограм та діаграм (www.menti.com, www.wortwolken.com);
- електронну пошту @vnu.edu.ua, месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) для передачі інформації й зворотного зв'язку зі студентами та додатки для відеоконференцій у випадку асинхронного чи дистанційного навчання (зокрема Zoom).

4. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення БОК здобувачі освіти опановують низку **компетентностей**, а саме:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.
2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.
3. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.
4. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.
5. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

6. Здатність визначати комунікативну, пізнавальну, номінативну, емоційно-експресивну та інші функції мови.
7. Здатність дотримуватися сучасних норм іноземної мови в усній та писемній професійній та міжособистісній комунікації з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі.

5. Структура ВОК.

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Конс.	Сам. роб.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. UKRAINISCHE GEGENWARTSLITERATUR: STILISTISCHE VIELFÄLTIGKEIT, NEUE FORMEN UND THEMEN. Gruppe Bu-Ba-Bu.						
Thema 1. Anfänge der ukrainischen Gegenwartsliteratur. Hauptmerkmale der ukrainischen Literatur der Postmoderne.	8	2		1	5	УВ/ СР/ПМГ/ 5 б за кожную тему
Thema 2. Spektrum der literarischen Gattungen und Themen in der ukrainischen Gegenwartsliteratur.	8	2		1	5	
Thema 3. Literarische Gruppe Bu-Ba-Bu und ihre Vertreter.	7	2		1	4	
Thema 4. Jurij Andruchowytsh und seine Rolle in der ukrainischen Gegenwartsliteratur. „Moskowiada“	7	2		1	4	
Thema 5. Oleksandr Irwanez. Poesie des Autors. „Pralinen vom roten Stern“	7		2		5	
Thema 6. Wiktor Neborak und sein Schaffen.	8		2	1	5	
Разом за Модуль 1.	45	8	4	5	28	30 б
Змістовий модуль 2. STIMMEN DER UKRAINISCHEN GEGENWARTSLITERATUR						
Thema 7. Serhij Zhadan. „Himmel über Charkiw“. „Internat“.	13	2		1	10	УВ/ СР/ ПМГ / 5 б за кожную тему
Thema 8. Oksana Sabushko. „Die längste Buchtour“.	13		2	1	10	
Thema 9. Viktorija Amelina. „Haus für Dom“.	12		2		10	
Thema 10. Artem Thschech. „Nullpunkt“.	12		2		10	
Thema 11. T. Horicha Sernja „Töchterchen“.	13		2	1	10	
Thema 12. Ukrainische Poesie. Iryna Zilyk und Daryna Gladun.	12		2		10	
Разом за Модуль 2.	75	2	10	3	60	30 б.
Проект на тему: “Mein Herz schlägt für die ukrainische Gegenwartsliteratur”.						40 б.

Всього годин:	120	10	14	8	88	
					Бал	100
					Залік	100

Форма контролю*: УВ – усна відповідь; СР – самостійна робота; РМГ – робота в малих групах.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти при вивченні цього ВОК спрямована на розвиток та закріплення навичок володіння німецькою мовою та включає:

- 1) виконання домашніх завдань та підготовку до практичних занять з ВОК;
- 2) знайомство з біографічними даними українських авторів сучасності;
- 3) читання творів українських авторів у німецьких перекладах;
- 4) переклад української поезії на німецьку;
- 5) підготовку до підсумкового проєкту.

IV. Політика оцінювання

Усі види навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються певною кількістю балів. Комплексна оцінка знань проводиться викладачем за 100-бальною шкалою. Основні види роботи та принципи організації поточного та підсумкового оцінювання розкриті у відповідному [Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)

Поточне оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за накопичувальною системою та включає оцінювання роботи здобувачів освіти під час аудиторних занять за усні та письмові відповіді, різних видів завдань, за участь у дискусіях і обговореннях. Здобувачі освіти денної форми навчання отримують 5 балів за роботу на кожному занятті.

Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях:

5 – Здобувач освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст практичних завдань. Активно працює у різних формах роботи, володіє лексикою та граматиною відповідної теми.

4 – Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває практичні завдання. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Активно працює у різних формах роботи, володіє лексикою та граматиною відповідної теми.

3 – В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного

аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Неактивно працює у різних формах роботи, недостатньо володіє лексикою та граматикою відповідної теми.

2 – Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Не працює у різних формах роботи, недостатньо володіє лексикою та граматикою відповідної теми.

1 – Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

0 – Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту практичних завдань.

У сумі за відвідані заняття здобувачі освіти отримують **60 балів**.

ВОК завершується проєктом *«Mein Herz schlägt für die ukrainische Gegenwartsliteratur»* вагою у **40 балів**.

Політика викладача щодо ЗО. Відвідування занять є обов'язковим. Якщо ЗО не може бути присутнім на практичних заняттях, він має можливість працювати за індивідуальним графіком.

ЗО, які є членами наукових проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками фахових студентських олімпіад, мають право протягом семестру за кожен виконаний вид діяльності одноразово отримати додаткові заохочувальні бали до відповідного ОК, якщо здійснена активність здобувачів відповідає профілю курсу. У цьому випадку ЗО інформує викладача/ів про свої здобутки. Викладач має право самостійно визначити валідність, заявлених ЗО отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

- 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й, участь у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 10 балів – за публікацію статті (статей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або призове місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 15 балів – за перше місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.

Згідно з [ПОЛОЖЕННЯМ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Для цього потрібно

звернутися із заявою на ім'я декана факультету з проханням про визнання результатів навчання, набутих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Згідно зі встановленим порядком можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому, так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

Політика щодо академічної мобільності. Невід'ємною частиною вивчення іноземної мови та становлення кваліфікованого випускника вважаємо академічну мобільність, яка регулюється відповідним [Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНУ імені Лесі Українки](#).

Політика щодо академічної доброчесності. [Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#) передбачає самостійну, чесну та відповідальну роботу здобувачів освіти над поставленими завданнями. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладена як на викладачів, так і на здобувачів освіти, які в разі виявлення порушень академічної доброчесності несуть відповідальність.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Підготовка до практичних занять має бути вчасною. Якщо ЗО був відсутній на занятті з поважної причини (участь у конференції та конкурсах, академічна мобільність, лікарняний або інша поважна причина), він може здати практичне заняття викладачу в індивідуальному режимі (коли викладач має години консультації на кафедрі німецької філології); або на його електронну скриньку; або на платформу LMS Moodle. Дедлайном до кожного пропущеного практичного заняття вважається надсилання виконаних завдань практичного заняття на електронну скриньку викладача до початку наступного практичного заняття або їх здавання на консультації викладачу.

V. Підсумковий контроль

Оскільки формою контролю є залік, то накопичення балів відбувається протягом семестру і сума їх складається із **60 балів** за відвідані здобувачами заняття та **40 балів** за проєкт, що становить разом **100 балів** за семестр.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100. У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

VI. Шкала оцінювання

**Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів,
де формою контролю є залік**

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Джерела ілюстративного матеріалу:

1. Andruchowysch Ju. Moscoviada. Übersetzung Sabine Stöhr, Suhrkamp Verlag, Berlin 2012.
2. Gladun D. Radio Krieg. Übersetzung Angela Huber. Thelem Verlag, Dresden 2023.
3. Koshkina S. Ukrainische Gegenwartsliteratur. Durchhalten und siegen. URL : <https://www.goethe.de/prj/jad/de/exil/24319201.html> (дата звернення: 20.07.2024).
4. Pörzgen Yvonne. Ukrainische Gegenwartsliteratur, München: Edition text+kritik, 2022.
5. Raabe K. Literatur aus der und über die Ukraine. URL : <https://www.suhrkamp.de/thema/literatur-aus-der-und-ueber-die-ukraine-b-3221> (дата звернення: 25.07.2024).
6. Romanyschyn R., Lessiw A. Als der Krieg nach Rondo kam. Übersetzung Claudia Dathe. Gerstenberg, Hildesheim 2021.
7. Sabuschko O. Die längste Buchtour. Essay. Übersetzung Alexander Kratochvil, Droschl, Graz 2022.
8. Sabuschko O. Museum der vergessenen Geheimnisse. Roman. Übersetzung Alexander Kratochvil. [Orig.: Muzej Pokunutyh Sekretiv, Kiew 2009]. Droschl, Graz 2010.

9. Scheer E. Ukraine-Lesebuch: literarische Streifzüge durch die Ukraine, Berlin: Trescher Verlag, 2006.
10. Zhadan S. Antenne. Gedichtband. Übersetzung Claudia Dathe. Suhrkamp, Frankfurt 2020.
11. Zhadan S. Himmel über Charkiw. Nachrichten vom Überleben im Krieg, Suhrkamp, Berlin 2022.
12. Zhadan S. Internat. Übersetzung Juri Durkot und Sabine Stöhr. Suhrkamp, Frankfurt am Main 2018.
13. Zwischen Apokalypse und Aufbruch. Der Donbas-Krieg in ukrainischer Krisenliteratur. Christian-Daniel Strauch & Oksana Molderf (Hrsg.). 2021.